

Corecte, atrăgătoare, dar fără strălucirea originalității au fost montajele literar-muzicale. Recitatorii n-au impresionat.

Județul Iași n-a strălucit. În afara reprezentății cu dramatizarea *Ochiul babei* după Ion Greangă, realizată de colectivul Spitalului județean Iași sub îndrumarea lui George Macovei de la Teatrul Național „Vasile Alecsandri”, celelalte manifestări din domeniul teatrului s-au situat sub nivelul competiției și sub posibilitățile acestui județ. Direcția regională C.F.R. Iași a prezentat piesa lui Ionel Hristea *Zorile la 4,54*, Casa Armatei din Iași a prezentat *Ecaterina Teodoroiu* de N. Tăutu. Spectacole banale. Interpreți talentați, dar îndrumați fără convingere, fără entuziasm. Teatrul Național „Vasile Alecsandri” rămîne, astfel, dator echipelor de teatru din județul Iași.

Vaslucienii, „atari” în alte compartimente (la coruri, dansuri, brigăzi artistice), s-au prezentat modest, prea modest, cu echipele ion de teatru. Singurul moment notabil a fost spectacolul întreprinderii de rulmenți Birlad cu piesa *Ucenicia lui Cucu* de Al. Mizut, în regia actriței Elena Petrican de la Teatrul „Victor Ion Popa”. Și la cei din județul Vaslui s-a făcut simțită absența inițiativei în investigarea fondului dramaturgic.

● Motru :

Cîteva spectacole notabile

În etapa interjudețeană care a reunit la Tg. Jiu județele Dolj, Mehedinți și Gorj, organizatorii au avut inițiativa de a ceda localității miniere Motru oficiile de gazdă pentru formațiile de teatru. Astfel, Motru a cunoscut două zile de animație deosebită, concentrată în Casa de cultură, veșnic arhiplină, unde s-au prezentat cîteva spectacole notabile, dintre care cel prezentat de formația de teatru a Clubului „Electroputere”-Craiova, cu piesa *Năpasta* de Ion Luca Caragiale (instructor, Rodica Radu de la Teatrul Național din Craiova), cel al Teatrului Popular din Drobeta-Turnu Severin cu piesa *Alexandru Lăpușeanu* de Virgil Stoonescu (regizor, Constantin Moruzan), dar, mai cu seamă, excelenta reprezentație a Teatrului Popular din Drobeta-Turnu Severin cu *Dă dăm mult... mai dă dăm mult* după I. L. Caragiale (regizor Constantin Fugașin de la Teatrul Național din Craiova) au reținut atenția spectatorilor și a juriului. Unele reprezentații au fost de slabă valoare. Piese schematice, cu locuri comune, de valoare literară scăzută, ca *Încercarea* de Iana Șerbănescu sau *Reîntîlnirea* de Radu F. Alexandru, au fost prima stavilă pentru artiștii amatori din Tg. Jiu, respectiv Craiova, în calea promovării lor în etapa republiceană. Meritoriul, spectacolul formației de teatru a Căminului cultural din comuna

Bîrea (județul Dolj), cu piesa *Burebista* de Emil Pocardu, spectacol realizat sub îndrumarea lui Lucian Albănezu de la Teatrul Național din Craiova.

Și aici, la Motru, ca și la Birlad, montajele literar-muzicale precum și recitatorii nu s-au prezentat la un nivel prea înalt. Într-o oarecare măsură, a trezit interes, prin valoarea versurilor, ca și prin realizarea scenică, montajul literar-muzical-coregrafic al Casei de cultură din Băilești, după scenariul *Omul din vatra de piatră* de Ion Meștin. Reportajul nostru se încheie aici, cînd nici jumătate din etapa interjudețeană nu s-a consumat. Continuarea relațiilor acestor meșteșuguri, ca și unele comentarii necesare, în numerele viitoare ale revistei.

Virgil Munteanu

● Oradea :

Revitalizarea rădăcinilor

Faza interjudețeană a „Cîntării României”, ediția secundă, găzduită recent la Oradea, cu participarea formațiilor de teatru și de montaj literar din județele Arad, Bihor și Satu-Mare, ne-a suscitat un interes aparte.

Cercetînd repertoriul, constatăm o transformare radicală față de trezutele concursuri republicane „I. L. Caragiale” și față de prima ediție a „Cîntării României”; în vreme ce atunci precumpăneau piesele preluate din circuitul scenelor profesionale sau textele pentru artiștii amatori lansate la București prin cărți și cîrticele (unele, ce-i drept, serioase, dar și destule confecționate de artizani care-și comercializau pe bandă rulantă abilitățile și rutina, sau de veleitari cărora teatrele de stat le rămîneau inaccesibile), acum începe să se contureze o tendință îmbucurătoare, manifestată și în întâlnirea de la Oradea : se compun texte destinate unor anume formații, de către autori de prin partea locului. Această stimulare a creativității semnaleză democrație, atitudine activă, generatoare de artă la nivelul maselor.

Am întîlnit numele a doar doi dramaturgi consacrați : D. Solomon și D. R. Popescu — acesta din urmă, cu *Baladă pentru nouă cerbi*, text care, deși editat de vreo cinci ani, a fost consecvent ocrotit de către teatre, iar revenit Căminului cultural din Șiria (județul Arad) meritul premierii absolute, merit amplificat prin modernitatea spectacolului (instructor, Traian Cheverean, sub îndrumarea lui Costin Marinescu). Alte cîteva nume de notorietate diferită — Kocsis István, Emil Pocardu, Aurel Irim — au încheiat lista dramaturgilor din afara județelor confinate. Din totalul titlurilor, mai mult de două treimi se datorau unor autori din cele trei județe vestice.

Unele texte nu poartă semnătura unor autori, ei se iese spontan pe scenă, rod al unor hazoase și agere improvizată pe temă dată. Mai văzusem așa ceva în anii trecuți, chiar în Bihor, la Holod, precum și în alte colțuri de țară, — la Ciunăfaia, la Măru și, bineînțeles, la Șanț (județul Bistrița-Năsăud), unde activează formația cea mai consecventă pe un drum ale cărui prime jaloane pot fi întrezărite în *versus* *Iescemini*, în *sature* și în *Jabula atellana* ale etruscilor, ale oscilor și ale primilor romani, ea și în *commedia dell'arte*. Fără îndoială că nu există o filiație directă între măturile prototeatrale din Latium și manifestările de teatru nescris de la noi (deși la Gohor, județul Galați, dăinuie o „judecată a satului” surprinzător de pură, în spiritul spectacolelor-judecată, antice, de improvizatie, anual-periodice, din hazinul sud-estic mediteranean și din cel al Golfului Persic); dar și în spectacolele înfățișate acum, la Oradea, de către sătenii din Bettefia și din Tîrșolt, se lăsa bănuit un substrat ancestral, prin filiera tradiționalelor „strigăte peste sat”, a jocularilor de șezătoare și a strigăturilor de la horă. Ni s-au dăruit momente de teatru excelente, printre care al celor trei cunetre din Bettefia, care, într-un ritm incredibil pentru zona transcarpatină, cu o vervă irezistibilă, înfățișau cu strălucire un soi de „gileevi din Chioggia” transplantate între Crișuri.

De remarcat că și aici, ca și în toate celelalte cazuri de teatru nescris nouă cunoscute,

elementul motor, esențial, al improvizărilor, se dovedeau femeile. Lăsăm altor comentatori să analizeze de ce...

O altă manifestare a atitudinii creatoare populare am găsit-o în texte, uneori versificate, prin care autori din orașe sau rapozi de la țară încercau să învie ecouri ale istoriei, legate de locurile respective. Ion Vădan evoca trecerea lui Mihai Viteazul prin Moftin, poetele țărânci Cornelia Bulzan și Emilia Lercosan încercau să înfiripe episoade dramatice inspirate din trecutul îndepărtat al acelor plaiuri, iar Vasiliu Jurcă (din satul Dohrești), din viața grea a țărăniunii, de dinainte de instaurarea noii orînduiri; apreciem călăuzirea artistică asigurată de Teodor Uiuu, Marin Vancei, Veronica Dana. Certe însușiri vădesc spectacolele semnate de Iulian Copacea, Emilia Dima Jurcă, Gh. Ardelean, Ecaterina Mureșan.

În interpretarea săteanului Iosif Nistor de la Gelu-Ardud, Mihai Viteazul a apărut ca o plămăuire populară învecinată cu mitul, iar tovarășii săi, frații Buzești, ca un fel de crai-magi și totodată ca niște mocani infoliți în sarici mițoase. Trecut și prezent deveneau una, fostul Dan al Craiovei și țărânul de la Sătmar se suprapuneau pînă la coincidență.

Interpretarea creatoare a istoriei de către mase, în etapa interjudețeană de la Oradea, întâ o realizare a acestei ediții a „Cintărei României”.

Mihai Dimiu

telex-,,teatrul“ • telex-,,teatrul“ • telex-,,teatrul“

Teatrului „Nottara” i s-a decernat de curînd „Diploma pentru cea mai bună formație teatrală străină” a „Festivalului măștilor” de la Morelia (Mexic), pentru prezentarea, în 1978, a spectacolului cu piesa A opta zi, dis-de-dimineață. Felicitări! ● În zadar își ascute FAIMA auzul, dinspre teatre știrile vin anevoios, vin rar, vin tîrziu. De la Piatra Neamț aflăm, prin adresa expediată în 25 aprilie a.e., că în 22 aprilie... va avea (?) loc premiera piesei Ciubul de Tudor Popescu. Tot de la Piatra Neamț aflăm că aici se repetă Cei trei mușchetari. Regizorul e un francez al cărui nume nu-l cunoaștem. Oare n-ar putea

secretarul literar, al cărui nume îl cunoaștem, să ne spună și nouă ce se mai întîmplă pe la ei? Aflăm, din alte surse, că tînarul regizor Alexandru Dabija repetă O noapte furtunoasă. După Nicolae Scarlat, Magda Bordeianu, Alina Visarion, Mircea Cornișteanu, Nae Cosmescu, încă un regizor din generația tînră își încearcă puterile cu această capodoperă. ● O noapte furtunoasă se repetă și la Pitești, în regia lui Savel Stîpoul. Urmează noi și noi filme cu actori piteșteni. ● La Teatrul Giulești s-a reluat șirul spectacolelor cu piesa lui Theodor Mănescu, Dragoste periculoasă. În rolul tinerei Rodica, interpretat inițial de

Rozina Cambos, a intrat studenta anului IV la I.A.T.C. Adriana Traudașfir. ● La Moscova, a avut loc o masă rotundă dedicată problemelor dramaturgice, la care au participat scriitori sovietici și români. Delegația noastră a fost formată din Paul Everac, Paul Anghel, Mehes György, Iosif Naghiu și Dan Tărchilă. ● În R. S. F. Iugoslavia, la Novi Sad, s-a desfășurat Simpozionul internațional de teatologie, la care au fost delegați, din partea română, Valentin Silvestru și Alina Visarion. ● Revista „Luceafărul” din 28 aprilie 1979 publică piesa Arminden, a doua parte a unei trilogii de Valentin Munteanu. Foarte interesantă, vă asigur. ● La (Continuare în p. 21)